

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ Μ ΘΙΣΤΡΕΜΑΤΑ

ΤΟΥ MICHEL MORPHY

Ο ΚΑΪΜΟΣ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

Ο Ροβέρτος πλησίασε και φίλησε διακριτικά το μέτωπο που ή νέα γυναίκα έτεινε προς αυτόν.

—Μπήκα στο δικαστήριο για να προσπαθήσω να μιλήσω στον αδελφό σου. Έκει, συνάντησα την κ. Ντορκέ, η οποία με παρακάλεσε να την συνοδεύσω στο μπάρ. Έπειτα ξαναγύρισα πεζός.

Μια φευγαλέα έκφραση δυσαρσεκείας πέρασε από το βλέμμα της 'Ισαβέλλας.

—Θά μπορούσες ν' αφήσεις την κ. Ντορκέ και να γυρίσεις να-ρίτερα κοντά μου, φίλε μου.

Ο Ροβέρτος γέλασε λίγο ειρωνικά και της είπε:

—Ζηλιάρα!

—Ναι, είμαι ζηλιάρα!... Ζηλεύω τα πάντα... Θυ, σε ήθελα άδικα κοντά μου και να μην έχεις τίποτε άλλο από μένα στις σκέψεις σου... Δεν μπορώ να ανεχθώ, το ότι αυτή η Λουί Ντορκέ φλερτάρει τόσο καιρό τώρα μαζί σου! Έλα δώ να μου πής τι λέγαιε.

Και τού έδειξε ένα μικρό χαμηλό κάθισμα στα πόδια της. Πόσες φορές ο Ροβέρτος δεν είχε γονατίσει εκεί για να της ξαναπή ότι την αγαπούσε περισσότερο απ' το κάθε τι και ότι εκείνη ήταν το παν γι' αυτόν. Άπαιτούσε να της το ξαναλέη άδικα αυτό και να της επαναλαμβάνη συνεχώς ότι είχε άρνηθη τα πάντα. Τό άπαιτούσε έδω και λίγο καιρό προπάντων αν να μάντεψε μία ραγισματιά στην αγάπη του Ροβέρτου.

Ο Ροβέρτος έπεσε σε μία πολυθρόνα και της άπάντησε:

—'Αγαπημένη μου, είμαι πολύ κουρασμένος. Μή μ' ένοχλείς, σε παρακαλώ, με τις μικρές άδικαιολόγητες ζήλειες σου...

—Έτσι κουρασμένος; τόν ρώτησε μ' άνησυρία. Τι έχεις;

—Μού φαίνεται πως κρύωσα... Ω! δεν είνε τίποτε! έπρόσθεσε θλιπώντας την νέα γυναίκα να πιάνη το χέρι του, που έκκι-γε λίγο.

Άρνήθηκε να πλαγιάση κ' έμεινε στο γραφείο του, παρακαλώντας την 'Ισαβέλλα να μη του μιλή καθόλου. Τού κάκου όμως προσάθησε να εργαστή. Η όδυμηρος του σκέψιες τόν ένοχλούσαν. Λαγαρούς άνάπαιου και σιωπή. Τό θρόσια του φερέματος της 'Ισαβέλλας τού έκανε δυσάρεστη έντύπωση. Έμεινε άκίνητος, με τα μάτια μισόκλειστα. Ο περσός τόν φλόγιζε. Έπειθε κάτι αν κάμμο στο λάμψ. Προσπαθούσε να μη σκέπται, να έκμηδενιστή μέσα στο ύειρο. Μά η άναμνήσεις ξαναγύριζαν πάλι πιο πολλές, πιο άγριες—τρομαχτικές; άναμνήσεις της νεότητός του, άναμνήσεις τόν ύποσχέσεων που είχε κάνει τόν Θεό, άναμνήσεις της εύτυχίας που ένοιωθε μέσα στη γαλήνη της καθαής συνειδήσεως. Τό φωτεινό πρόσωπο της μητέρας του παρουσιαζότανε πάλι, έπειτα τó στοινικά και καθαρά μάτια τού άθθα Τρεμάρ και τó άγαθό πρόσωπο τού έφημεριού της Άγίας Καικιλίας.

—Όχι, όχι, δεν ήθελε πειά να σκέπταιται! Δεν ήθελε!... Γιατί ξνας τρόμος τόν έσφιγγε μπροστά στην άδυσσο που άνοιγόταν μπροστά του—στην άδυσσο, στην όποια κατακυλούσε, έδω και δυό χρόνια, η ξεπεσμένη του ψυχή. Είχε κατορθώσει επί τόν καιρό να ναρκώση τις τύψεις του. Έδω και μερικούς μήνες όμως—γι' αυτό τόγα ένοιωθε μία καπάτωση στην ύεια του—άίσθανόταν μία μετάνοια, άόριστη έκδια και όμως τόσο όδυμηρη, ένα είδος άγωνίας... μία άποκαρδίωσις που μεγάλωνε όλοένα, τόν καταδίωκε παιτού... Τό πάθος του για την 'Ισαβέλλα, άκολουθώντας τó δρόμο τάν άθρωπίνων παθών, είχε μητ σε μία περίοδο έξασθενήσεως, η άγάπη του προς αυτήν δεν τού έφτανε πειά για να τού κρύψη τó φοιχτό κενό της καρδιάς του, απ'

την όποια ο Θεός είχε φύγει. Με δυσκολία κατάρθωνε τώρα να ζαλιζή αυτή την καρδιά που είχε ίσχυρισθή ότι εύρισκε στην 'Ισαβέλλα, τη μόνη της χαρά, τη μόνη της ζωή. Η τύψεις έκαναν ύπουλα τó έργο τους τόν Ροβέρτο, ο όποιος δεν είχε πάψει ποτέ να πιστεύη, τόν Ροβέρτο, ο όποιος άνασκίρτουσε πάντοτε από μία μυστική συγκίνησι όσάκις έβλεπε έναν ίερα κ' ο τόιος ένοιωθε πραγματικό μαρτύριο όσάκις έμεινό μία κοσμική ύποληρώσις τόν ανάγκαιζε να μητ σε έκκλησία.

Μά ποτέ δεν είχε ύποφέρει άκόμα όσο έκεινο τó θράβυ και τότε δεν είχε σκεφθή τόσο όλα...όλα!...

Έξαρνα έσκυψε, τεντώνοντας άπλητα τ' αυτιά του. Η καμπάνες μιας γειτονικής έκκλησίας σήμαιναν έσπερινό. Ο Ροβέρτος ξαναείδε τόν έαυτό του στο δωμάτιο τού άθθα Τρεμάρ, την ήμερα που ο εξάδελφός του τόν εξώρκιζε να παραιτηθή της 'Ισαβέλλας. Κ' οι δυό είχαν άδικήμει τη συζήτησι τους για να πούν την θραυνη προσευχή. Και ο άθθας τού είχε πη κατόπιν: «Η 'Ισαβέλλα δεν θά μήτ ποτέ να προσευχεται μαζί σου». Και τότε ο Ροβέρτος τού άπάντησε: «Θά τη μάθω!»

Θά την μάθαινε!

Ά! η ώρατες άπέτες τού... Η τρελλές άπέτες του.. Η καμπάνες γυποθούνε τώρα για την γιορτή τόν Χριστούγεναν. Είχαν τόν έπίσημο και θαρύ ήχο τόν σήμαντρον της Άγίας Καικιλίας. Κι' έκει κάτω τόρα, στο καμπαριό της παλίας έκκλησίας, θά γυποθούν η καμπάνες για τó Χριστούγεννα. Ο γέρο έφημέριος, ο άθθα Τρεμάρ, θά ήσαν κλεισμένο: μέσα στα έξουολογητήρια τους. Σκιές θά γλυστορούσαν μέσ' απ' τούς πυλώνες της έκκλησίας. Στο θάθος θά έκαναν κερία μπρός στην Παναγία με τα παιδιάτικα υάτια, που φωτιζόταν από την τρευμένη λάμψη τους. Η κ. Βιλάν θά ήταν γονατισμένη εκεί, όπως άγαπούσε να κάνει αυτή την ώρα. Θά προσευχόταν... Θά προσευνόταν για τόν Ροβέρτο.

Ο γέρο έφεσε τó άδύοντο χέρι του στο μέτωπό του που έκαγε. Πός ήταν λοιπόν δυνατόν να ξεγασή ένα τέτοιο παρελθόν; Μά η 'Ισαβέλλα ήταν εκεί. Θά έβιδωνε τα ασπάργματα, θά παραμέριζε τις όγληρες σκιές, όπως είχε κάνει τόσες φορές ως τότε...η 'Ισαβέλλα, στην όποια είνε δώσει τα πάντα...

Άνασκήκωσε τó κουρασμένο θλέφαρό του και την κύτταξε. Ήταν καθισμένη άπέναντί του, σε μία μεγάλη θαθεία πολυθρόνα. Φορούσε μία ρούπα τού σπιτιό από μετάνει κρέμ κεντημένο με λουλούδια σε σβουμένους τόνους. Έν' από τα γυναι ήισά-στα της, λευκό και δροσερό, στροιζόταν στο γέοι της πολυθρόνας. Ήταν σκυμμένη και διάβαζε. Τό φός της λάμπα που ή-ταν επάνω στο γραφείο, έπεφτε στα μαλλιά της, τα όποια ή-παιρναν άποχρόσεις καθαρού

χρυσοφιού και στο λευκό πρόσωπό της, τó όποιο άκόμα και στην άπόλυτη αυτή άκίνησής της, έπαλλε από ζωή.

Έμεινε πάντοτε η γοητευτική 'Ισαβέλλα, την όποια είχε λα-τροέψει ο Ροβέρτος κ' η όποια δεν είχε πάμει να τόν άγαπή ό' έναν δεσποτισμό άγριο, στόν όποιο έκεινος είχε ύποταγή με χαρά.

Μά τα λόγια που έτοιμαζόταν να της άπευθύνη, δεν άνέσθηκαν στα γελιη του. Έκτύταξε επί πολλήν ώρα εκείνην που την είχε κάνει είδωλο της ζωής του κι' ένοιωσε ότι η φωτιά της άγάπης του έσβουσε μέσα στην καρδιά του. Η 'Ισαβέλλα δεν θά εί-χε πειά τη δύναμη ν' άποκοιμήσι τις τύψεις του... Θά έμεινε μόνος μαζί του σε όλη του τη ζωή.

Σε όλη του τη ζωή...

Κ' έπειτα;

Άνατρίγισσε από τόν τρόμο ως τα τούσθα της καρδιάς του καθώς έκανε τη σκέψη αυτή. Έν' άπέραστο κύμα άπελπίστας τόν πλημμύρισε. Τα μάτια του κάτω απ' τó φλογισμένο θλέφαρό του, καρφώθηκαν στη νέα γυναίκα,

—'Αγαπημένη μου, είμαι πολύ κουρασμένος... Μή μ' ένοχλείς με τις μικρές ζήλειες σου!...

πού ήταν τόσο χαριτωμένη μέσα στη ναυελική πόζα της. Και με μία ξαφνική εγθρότητα έναντιον της, σκέφτηκε:

—«Αυτή με κατέστρεψε!»

XVIII

Ο Ροβέρτος συνήλεε αρκετά γρήγορα, φαινομενικώς, από τον θροχίτη, πού τον κράτησε μερικές εβδομάδες στην κάμαρή του. Ήταν μόνο λίγο αδυνατισμένος, λίγο χλωμός, όταν ξαναέφαισε την συνηθισμένη πυρετώδη του ζωή. Τον ξαναείδαν σε όλα τα κοσμικά κέντρα, πάντοτε γοητευτικό συνομιλητή, με μιά γάρι κάπως ναυελική, με αυτό το κουρασμένο χαμόγελο πού είχε τόν τελευταίο καιρό. Περισσότερο από ποτέ, ζητούσε να ζαλιστή, να πνίξη στην κίνηση και στις διασκεδάσεις τις τύψεις πού τον βασάνιζαν και μπρός στις όποιες υποχωρούσαν ή περηφάνειά του και ή αδυναμία του.

Μά δέν μπορούσε να ξεφύγει από τό παρελθόν, πού ξαναγύριζε αδιάκοπα, και μπρός στο όποιο ή εικόνα της 'Ισαβέλλας έβθυνε, έκανε ένα μέρος της δυνάμεώς της. Κατά την διάρκεια τών ώρων της άπνειας του, πού γινότουσαν ολοένα και πιο συχνές, σκεφτόταν τη μητέρα του, αυτή μούνα, συνεχώς.

«Ένοιωθε πάλι φλογερή δίψα να την ξαναδθ, ν' άκούμησή τό κουρασμένο μέτωπό του στον άμο της και να την άκούση να τού λέη, με την σταθερή και γαλήνια φωνή της:

«'Αγαπημένε μου Ροβέρτε!... Παιδί μου!» Θά τά έθινε όλα τις στιγμές εκείνες—δλα, άκόμα και την 'Ισαβέλλα, για να νοιώσει τό γλυκό άγκάλισμα τών μητρικών μπράτσων, για να της φωνάξη σαν τρελλός: «Μητέρα, οσέ με!...»

Μά δέν ήταν πειά εκεί εκείνη πού ύπήρξε τό στήριγμα και ό σύμβουλος της νεότητός του. Ο ίδιος την είχε άπομακρύνει. Δέν ήθελε τότε παρά μόνο την 'Ισαβέλλα. Σήμερα όμως δέν τού έφτανε για να τον μεύωση τό γοητευτικό αυτό είδωλο μπρός στο όποιο είχε θυσιασει τά πάντα. Καταλάβαινε ότι ό έρωσ, ό τρελλός και τυφλός έρωσ, πού τον είχε εκμηδενίσει άλλοτε, δέν τον έξουσίαζε πειά κι' ότι ή άδιαφορία γλυστρούσε μέσα στην κουραμένη καρδιά του.

Ναι, ή άδιαφορία κ' ή μνησικαχία. Χωρίς να θέλη να άπομακρύνει την ίδια του την άδυναμία, έλεγε ότι ή 'Ισαβέλλα μόνο τον είχε άδηγήσει στην ήθικη κατάστασι στην όποια θρισκόταν, στην έγκατάλειψη όλων τών δικών του. Τότε έδειχνε την ψυχρότητα πού προς τη νέα γυναίκα κ' ένοιωθε μιά έξαιρετική και κακή ευαρίστησι: να έρεθίση τη ζήλεια της.

Η 'Ισαβέλλα ήταν αρκετά έξυπνη, για να μην καταλαβαίνη, έδω και μερικούς μήνες, την άπομακρύνει άπ' αυτή τού ανθρώπου, τού όποιο είχε συντρίψει κάτω άπ' τά πόδια της έλη την προηγούμενη ζωή του, έλο τό μέλλον του ως Χριστιανού. Τον ήξερε πολύ καλά για να μην πέφτη έξω σ' αυτό τό ζήτημα. Καταλάβαινε ότι δέν της έπαιρνε μιά άλλη γυναίκα την καρδιά τού Ροβέρτου, μά έλο του τό παρελθόν, όλες ή άναμνήσεις της νεότητός του, ή τύψεις του και ή μητέρα του.

Η μητέρα του προπάτταν. Αυτή ήταν ή ζωντανή συνείδησι τού Ροβέρτου ως την ημέρα πού άγάπησε την 'Ισαβέλλα. Τον ξαναείρνε τώρα, αιγά-αιγά, ή νέα γυναίκα, τό ένοιωθε και ήξερε πώς άν ή μητέρα του θριάμβευε, θά έπαυε πειά να έξασκη εκείνη την παραμικρή έπίδρασι τού Ροβέρτου.

Μά θά πάλευε έναντιον όλων αυτών. Με τό άγριο πάθος με τό όποιο είχε κατακτήσει τον Ροβέρτο, όρκιζόταν να τον ξανακατακτήσει.

***

Κατά τά μέσα τού Μαΐου, ό Ροβέρτος έπαψε να εργάζεται. Ήθικώς και σωματικώς ένοιωθε τον έαυτό του πολύ κουρασμένο. Έιχε έναν ξερόθνη, ό όποιος έπέμενε και δέν τον άφινε. Ωστόσο έξακολούθησε την πολυθρόνη και ζαλιστική ζωή του, χωρίς έξεκούρασι. Τό καλοκαίρι πήγε στο Σαιν-Μπριτζ και στη Ντωβίλ κι' από κεί στο Μπιαριτζ. «Άρχισε να παίζη—αυτό πού συνηθιζάνε τά τυχερά παιγνίδια. Ή τύχη τον εύνοούσε κατά έναν καταπληκτικό τρόπο. Σε όλα πετύχανε άλλοστε. Ήταν ό άνθρωπος τόν όποιο λιθάνιζαν, τού όποιο έπεδίασαν την προσοχή. Μά, μέσα σ' αυτή την πυρετώδη ύπαρξη, ένοιωθε να μεγαλώνη μέσα του μιά θαθεία περιφρόνησις έναντιον τού έαυτού του και μιά άπογοήτευσις για όλα. Κι' αυτός επίσης φώναζε την μεγάλη κραυγή τού ανθρώπου πού κουράστηκε άπ' όλες τις άνθρωπινες μέθες: «Ματαιότης ματαιότητων τά πάντα ματαιότης!»

Μά δέν ξαναγύριζε προς τό Θεό. Ή περηφάνειά του τον έρριχνε πιο θαθεία μέσα στην άμαρτία και τον έδενε μέσα στην άπελπισία.

Η 'Ισαβέλλα τον παρακολουθούσε στις συνεχείς αυτές μετακινήσεις του. Τον περιέβαλε μ' αυτή την χαιδευτική τρυφερότητα, ή όποια άποκοιμίζει άλλοτε όλες τις έξεγερσεις της συνείδησός του.

Καμιά φορά, της φαινόταν πώς τόν κατακτούσε πάλι, πώς ξαναέβρισκε τό Ροβέρτο, τον τυφλό έρωτευμένο τών περασμένων χρόνων. Μά αυτά δέν ήσαν παρά σύντομες άναλαυπές ένός έρωτος πούσθνε και πού γινότουσαν ολοένα και πιο σπάνιες.

Κατά τά μέσα τού Δεκεμβρίου, θρισκότουσαν κι' ό δυό στο Ντυνάρ, φιλοξενούμενοι από έναν Άγγλο συγγραφέα με τόν όποιον ό Ροβέρτος είχε συνδεθή στενά. Ένα θράδυ, ό Άγγλος αυτός συγγραφέας τούς πήγε στη βίλλα μιάς συμπατριώσας του, της λαίδης Έρνολτς, ή όποια συγκέντρωνε γύρω της την εκλεκτότερη κοινωνία και της άρεσε να δέχεται τις φιλολογικές έξεγούπτες.

Ο Ροβέρτος, πολύ κουρασμένος εκείνη την ημέρα, κατάρθωσε, έπειτ' από μισή ώρα να έγκαταλείψη τά σαλόνια χωρίς να γίνη αντίληπτός και να πάη ν' άκούμησή σε μιά τάρταρα πού έβλεπε πός τη θάλασσα.

Μιά ολοκάθαρη νύχτα άπλωνόταν άπάνω στα νερά, στα όποια ό Ροβέρτος διέκρινε την άντανεία τών άστρων. Ο άέρας μύριζε άλάτι και πεύκα. Μά ό Ροβέρτος δέν τόν άνέπνεε. Τίποτε, τώρα, σ' αυτών δέν έμπνοοσε μιά ευαρίστησι άίσθησι. Ήταν κουρασμένος, κουρασμένος άπ' όλα. Ήθελε εκείνη τη στιγμή ν' άναπαυθή λίγο—μερικές στιγμές μόνο—για να μη γιούφη πολύ αυτή την τρομερή δίψα πού φλόνιζε την ψυχή του.

Μά τόσο ήταν ή κόουρασι του εκείνο τό θράδυ, ώστε μούδιασε καθώς καθόταν άκίνητος. Ή εικόνας τού παρελθόντος άργισαν να περνούν μπρός άπ' τά μάτια του κι' άνάμεσα σ' αυτές ξεγυρίζε τό άναπνεύμο πρόσωπο της μητέρας του...

Ένας θόρυθος θημάτων και συνουλιών τον άπέσπασε από τό δνειρό του. Γύρισε και κύταξε ένα ζευγάρι πού διευθυνόταν προς τό μέρος του. Άνα γνώρισε έναν έξάδελφο τού κόμου τών ντε Φόρς, τον κ. ντε Βρυνιέ, ό όποιος είχε μιά βίλλα στο Ντυνάρ και τόν όποιον ό Ροβέρτος είχε γνωρίσει στον πόργο τών ντε Φόρς. Ή νέα γυναίκα, ή ντυμένη στα λευκά, την όποια συνώδευε, ήταν ή Ιδία ή κόουρασα ντε Φόρς.

Ο Ροβέρτος είχε διακομει αιγά-αιγά τις σχέσεις του με τούς ντε Φόρς, όπως και με την οικογένειά του. Οσάκις τούγανε να τούς συναντήση στο Παρίσι, γαρετιότουσαν άλλά, άλλάζαν μερικά λόγια πού δέν θύμιζαν καθόλου τό παρελθόν, σαν ξένοι. Μά και τις συναντήσεις αυτές τις άπέφυγε ό Ροβέρτος γιατί ήξερε τι σκεφτότουσαν απ' αυτών ό κόμη και ή κόμησσα και τό σταθερό βλέμμα τους πούς φαινόταν άυπόφορο.

Ωστόσο, επειδή εκείνη τη θραδειά δέν μπορούσε να περάση άπαρατήρητος, προχώρησε κ' ύποκλήθηκε μπρός στη νέα γυναίκα, ή όποια έκανε μιά έλαφρή κίνηση έκπληξέως.

—«Α! κύριε Βιλάν! ειπε.

Δέν τού έδωσε όμως τό χέρι. Ο Ροβέρτος έσφιξε τό χέρι τού κ. ντε Βρυνιέ, λέγοντας συγχρόνως με τόσο πού προσπαθούσε να τον κάνει άδιάφορο.

—Δέν ήξερα πώς θρισκόσε στο Ντυνάρ, κυρία.

—Φιλοξενούμεθα για δεκαπέντε μέρες στη βίλλα τού έξαδέλφου μας...

—Ο σύζυγός σας είναι καλά;

—Πολύ καλά. Έγγραιστώ.

Καθώς ή κόμησσα τού άπαντούσε, τόν εκύτταζε διακριτικά και περ' έλο τό μισοκόταδο, της έκανε έντύπωση ή μεγάλη μεταβολή τού έξωτερικού του. Αυτό τό σκαμμένο πρόσωπο, αυτό τά πένθημα και πυρετώδη υάτια, έμοιαζαν με άρρώστο. Τον ρώτησε έξεσφρα μ' ένα τόνο λιγώτερο ψυχρό:

—Και σεις, κύριε, πώς είστε;

—Δέν έξρω-τίποτε, της άπάντησε ό Ροβέρτος. Δέν ένδιαφέρομαι καθόλου για την υγεία μου.

—Δέν κάνετε καλά.

—Τι σημασία έχει!...

«Όχι!... Δέν ήθελε πού να σκέπτεται!...»